

Restauratie is vaak kwestie van een lange adem, weet monumentenambtenaar Tom van Eekelen als geen ander.

Restauratie is vaak

het lijkt zo simpel. Je hebt een oud gebouw. Regelt wat geld. En gaat aan de slag met restauratie. Een gesprek met Tom van Eekelen leert hoe het echt gaat.

door
Jan van de Kastele
j.vandekastele@bndestem.nl

Restaureren van monumenten, is leren leven met tegenvallers. „Bij elk monument dat in de steigers staat is er enorm veel werk van vooraf gegaan in de voorbereidingen. Maar ook tijdens het werk zelf, kom je van alles tegen.” Dat zegt de man die het kan weten. Tom van Eekelen is als ambtenaar verantwoordelijk voor de monumenten en erfgoed in Bergen op Zoom. Hij is ook degene die projecten van particulieren begeleidt. „Soms vraag je je wel eens

De restauratie van het voegwerk is een precisieklusje. Minutieus wordt elke voeg uitgekraasd en weer gevuld.

af: moeten we nog wel met een project verder?” Maar tot nu toe is door samenwerking en verbindingen leggen elk project nog tot een goed einde gebracht, zegt hij eerlijk. Ook al zijn er af en toe zware tegenvallers. Een voorbeeld van een karwei met de nodige tegenvallers was de restauratie van de Lour-

deskerk aan de Prins Bernhardlaan. Daar bleek zoveel verborgen schade in en aan het gebouw te zitten, dat het kerkbestuur moest beslissen gepland werk niet uit te voeren, naar later te verschuiven. Tegenvallers dienen zich nu ook weer aan bij de restauratie van de monumentale watertoren aan de Parallelweg. „We hebben daar in overleg met de eigenaar er voor gekozen om de binnenboel te laten zoals ie is en eerst de buitenkant aan te pakken”, legt Van Eekelen uit.

Dat leek met de nodige subsidies een te overzien karwei. Vooraf was de toren grondig geïnspecteerd. En was bijvoorbeeld duidelijk dat er een nieuw dak op moest komen. „Bovendien hebben we er vanwege de financiering voor gekozen dit werk over langere tijd uit te smeren. Want er zijn gewoon geen grote zakken met geld beschikbaar.”

Maar na het verwijderen van het oude dak bleek dat het dakbeschot eronder, zeg maar het houten gedeelte, zo was aangetast door zwam dat het er helemaal af moest. „Dan wordt het trekken en

De gekleurde stenen die bovenin de watertoren zitten, bleken in slechte staat en moesten op ambachtelijke manier worden gerestaureerd.

kwestie van een lange adem

sjorren om zo'n karwei toch door te kunnen laten gaan vanwege de krappe financiën."

Aan Van Eekelen de taak om te be-middelen, te praten. Niet alleen met subsidieverstrekkers, maar ook bijvoorbeeld met de bedrijven die zijn ingehuurd om de restauratie te doen. En wat blijkt: „Bedrijven zijn bereid hun visitekaartje aan zo'n werk te verbinden." Met andere woorden, ze willen best voor wat minder geld het werk toch doen, omdat ze het belangrijk vinden zich juist bij een werk als de watertoren te laten zien.

„Daardoor krijgen we het toch voor elkaar dat er een fraaie zinken kap op de watertoren komt." En dan heb je het over heel specifiek ambachtelijk werk. Want alleen op die manier is een dak als dat van de watertoren in goede staat te brengen. En dat geldt ook voor de gekleurde stenen die bovenin de watertoren bleken te zitten. Ook die bleken in slechte staat en moeten op ambachtelijke manier worden gerestaureerd.

Wat Van Eekelen minder kan waarden is dat een pand in zijn ogen willens en wetens wordt verwaarloosd door de eigenaar, zoals nu gebeurt met Stationszicht op de hoek van Stationsstraat en Stationsplein. Eigenaar Stadlander heeft bekendgemaakt het kapitale pand niet zelf op te knappen, maar het te willen verkopen.

„Het staat gewoon te verkrotten. Het water staat binnen. Straks moet zo'n pand helemaal ontmanteld worden, omdat het te slecht is geworden."

En dat is volgens hem niet nodig omdat er soms losse subsidies zijn te verkrijgen om een pand in staat te houden.

Na het verwijderen van het oude dak van de watertoren, bleek het dakbeschot ernstig aangetast door zwam. Nadat dit helemaal was vervangen, kon het zinken dak worden gelegd dat het ondergelegen hout weer vele jaren zal beschermen.

in nauw overleg met de gemeente tot stand gekomen.

Die stichting is opgericht door BOEi, de Nationale Maatschappij tot Behoud, Ontwikkeling en Exploitatie van Industrieel Erfgoed en het Brabant Monumentenfonds. Samen zijn ze eigenaar van

Ook bij De Zeeland is Van Eekelen nauw betrokken. En ook hier zijn er tegenvallers, vooral omdat er in de muren op tientallen plekken ijzer blijkt te zitten. Dat is gaan roesten. En daardoor is het metselwerk zo aangetast dat het vervangen moet worden. Vroeger wer-

Tot slot is hij blij met de inspanningen van de Stichting Industrieel Erfgoed Bergen op Zoom, oftewel SIEB. Die organisatie heeft zich met behulp van subsidies van onder meer de provincie ontfermd over het voormalige RNR-gebouw aan de Watterweg.

der. „Misschien kunnen er straks leerlingen van het ROC aan de slag om het als leerobject van binnen verder af te werken." Duidelijk is dat geen enkel project hetzelfde is en dat grote monumentenprojecten in aanloop en uitvoering lang duren.

foto's gemeente Bergen op Zoom